A°. 1827. N°. 8.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 18 Januarij.

LONDEN, den 12 Januarij.

Sir *Walter Scott* heeft in een weekblad eene levensschets van wijlen den hertog *van York* geplaatst. Hij beschrijft dien prins als den hervormer en herschepper van de Britsche landmagt. Voorheen hadden de grootste verkeerdheden bij de aanstelling van officieren plaats. Geenerlei kennis, geenerlei dienst, geenerlei ervarenheid werd vereischt; de knaap, die zoo even de school verliet, kon binnen eene maand officier zijn, indien zijne vrienden slechts mild met geld en voorspraak waren. Anderen, hoezeer op diensttijd kunnende bogen, hadden geene bedrevenheid. Het was niets buitengemeens eene aanstelling voor een kind in de wieg te verkrijgen; en als hij van de school kwam, was de gelukkige jongen bij opklimming reeds luitenant. Zelfs werden er wel eens aanstellingen aan *jonge juffers* verleend. Aan den schrijver is eene schoone dame bekend, die het traktement van ritmeester bij de dragonders genoot. Zoo de aangestelden zich in hun beroep wilden bekwamen, was daartoe geene gelegenheid. Dan vermits er zelden zucht naar kunde bestaat, waar haar bezit geen voordeel oplevert, werden de vrolijke jongelieden, als zij in den militairen stand kwamen, gemakkelijk tot de meening gebragt, dat het pedanterie was om ook maar werktuigelijk de dienst te kunnen verrigten, waartoe zij geroepen waren. Een kundig serjant fluisterde van tijd tot tijd het woord van kommando in, dat zijn kapitein zich geschaamd zou hebben zonder herinnering geweten te hebben. Terwijl de gelukkigen aan de speeltafel hunnen tijd doorbragten, vervielen anderen, die zonder uitzigt op bevordering waren, als welke alleen door geld en voorspraak kon verkregen worden, tot loutere werktuigen, zonder eenigen lust of ijver voor de dienst.

Aan dezen staat van zaken werd, bij eene reeks van wel overdachte en krachtdadige maatregelen, door den hertog *van York* een einde gemaakt. Voor elken rang werd een diensttijd vastgesteld, en noch door geld noch door voorspraak was eenige bijzondere bevordering te verwerven. Onkunde werd in het vervolg schandelijk. De smaak voor het oefenen der wiskunde en van hetgeen tot de krijgsdienst behoort, won allengs bij het leger veld; sommige officieren bragten het daarin tot eene groote hoogte, en geen officier mogt meer onkundig zijn in hetgeen onmiddelijk tot zijn vak behoorde.

De hertog *van York* voerde ook eene soort van zedelijke krijgstucht onder de officieren van het leger in, welke van de gewigtigste gevolgen op hunnen stand was. Indien een officier zijne schuld niet betaalde en de rekening daarvan werd ingediend, kwam van het hoofd-kwartier aanschrijving, om op te geven of daartegen bedenking was; en zoo niets, werd er korting bevolen, tot dat de rekening afbetaald was. Herhaalde aanvragen van dien aard konden het intrekken der aanstelling, door verkoop, ten gevolge hebben. Of het zedelijk gedrag [illegible] opzigten [illegible] en zoo men zich niet [illegible] of als een man van [illegible] werd op last van den hertog terstond onderzoek gedaan, en naar bevind van zaken vermaand of gestraft.

De gemeene soldaat trok mede de aandacht van den hertog. De ongerijmdste kleeding werd met eene gepaste verwisseld. De strenge voorschriften omtrent het opbinden des haars en andere nietigheden (die somtijds muiterij onder goede troepen verwekten) werden afgeschaft, en stipte reinheid gevorderd in plaats van het Hottentotsche vet-hoofdkapsel. De soldij van den soldaat werd vermeerderd, en zoo veel mogelijk zorg gedragen, dat zijn voedsel en toestand hierdoor verbeterd wierd. De minste klagte van den eenvoudigen schildwacht werd zoo geregeld onderzocht, als of zij van eenen generaal kwam. Eindelijk werden de stokslagen (die wij van de Duitschers afgezien hadden) volstrektelijk verboden, en de regelmatige lijfstraffen, ingevolge vonnis van den krijgsraad, zijn allengs verzacht geworden.

Zoo wij derhalve bij den hedendaagschen Britschen officier meer kennis, eene regelmatiger studie, diepere wetenschap van de grondbeginselen zijnes beroeps, en grootere ingenomenheid met de pligten daarvan aantreffen — indien wij den eenvoudigen soldaat zijnen pligt zien doen met een gemoed, dat niet verbitterd is door allerlei plagerijen, terwijl hij de bevrijding van grillige geweldoefening beseft en weet waar zich te vervoegen, zoo hij verongelijkt wordt — indien wij bij alle rangen van het leger ingenomenheid met den stand aantreffen, alsmede de bekwaamheid, om zich met de beste troepen, welke Europa ooit zag, te meten — aan den hertog *van York* is het te danken.

De middelen om de taktiek bij de Britsche armee te verbeteren ontgingen de zorg zijner Koninklijke Hoogheid niet. Voorheen liet ieder bevelvoerende officier zijn regement naar zijn eigen goeddunken werken: en zoo er eene brigade troepen bijeengebragt wierd, was het onzeker of zij eenige zamenvoegende beweging konde verrigten, en genoegzaam zeker, dat zij de onderscheidene deelen daarvan niet naar hetzelfde beginsel kon uitvoeren. Dit werd verholpen door een reglement, hetwelk door wijlen sir *David Dundas* zamengesteld, en door Zijne Koninklijke Hoogheid bekrachtigd en gehandhaafd werd.

Het gesticht voor weezen van soldaten bij Chelsee is van den hertog *van York*, gelijk hij ook de koninklijke militaire school te Sandhurst, waar al het noodige wetenschappelijke onderwijs te verkrijgen is voor zoodanige officieren, die naar de dienst bij de staf dingen. De uitmuntende officieren, die op deze school gevormd zijn, toonen het best wat aan derzelver stichter verschuldigd is.

Als staatsman volgde de hertog *van York* de grondbeginselen van [illegible]; maar nooit liet hij zich bij de bevorderingen in het leger door staatkundige gevoelens besturen.

— In den *Morning-Chronicle* leest men het volgende:

» Het schijnt, dat de onderhandelingen, door den Engelschen gezant te Madrid begonnen, niet zoo goed slagen als men wel dacht. Koning *Ferdinand* is de man niet, om zich door gevaren in het verschiet te laten afschrikken, en hij wordt door monniken en priesters omringd, die niets willen toegeven. Deze houden den Koning steeds voor, dat de Engelschen al het mogelijke kwaad hebben gesticht; dat de overzeesche Spaansche provincien verloren zijn; dat de zeehandel vernietigd is, en dat Spanje, als natie, niet meer te treffen is, dan op Cuba en de Philippijnsche eilanden; dat de Engelschen evenwel, eensdeels wegens het luchtgestel en anderdeels wegens de negers, waarschijnlijk berouw over hunne overwinning zullen hebben, wanneer het hun gelukt zich van die eilanden meester te maken; doch dat, wanneer men het vestigen van de nieuwe instellingen in Portugal toelaat, de grondbeginselen, waarnaar Spanje geregeerd wordt, onherstelbaar zullen verloren gaan.

» Met zoodanige raadslieden aan zijne zijde, door de twee prinsessen beheerscht, welke zich aan zijn hof bevinden, en in alle geheimen van de Apostolischen zijn ingewijd, zou men Koning *Ferdinand* meer verstand en doorzigt moeten toekennen, dan men gewoonlijk doet, om te onderstellen, dat hij in der daad inschikkelijk zal worden, vooral in dezen tijd, daar hij nog door hoop op buitenlandsche hulp, of althans door de goedkeuring en de wenschen van hen, die hij als zijne vrienden en bondgenooten beschouwt, wordt gesterkt.

» Hoe kan men in deze omstandigheden eenigen staat maken op de verzekeringen van Koning *Ferdinand*, wanneer hij de hem voorgestelde voorwaarden zou aannemen. Wat zou men er bij winnen, ingeval men de verklaring van [illegible], dat hij volstrekt geen deel had genomen [illegible] Portugeesche oproerlingen, en als hij betuigde, geheel onkundig van het gedrag der Spaansche overheden op de grenzen te zijn.

» Kan men daaraan geloof slaan, wanneer het bewezen is, dat de geweren, te Amarante en op andere plaatsen genomen, Spaansche geweren zijn? Wat zou men winnen bij eene verandering van zijn ministerie, wanneer hij niet van stelsel veranderde? Zouden de apostolischen daarom minder den Koning regeeren, of minder invloed hebben op zijnen broeder don *Carlos*? en alle handelingen van het hof zouden even zeer door de Prinsessen bestuurd worden. Men verzekert ons thans, dat Koning *Ferdinand* 8000 man naar de grenzen zendt, om de Portugeesche vlugtelingen te ontwapenen, welke in Spanje zouden kunnen terug keeren. Welk voorwendsel men ook hieraan moge geven, dit is zeker, dat men thans voor de apostolischen van Portugal wil doen, wat de Franschen in 1823 voor de apostolischen van Spanje gedaan hebben."

PARYS, den 14. Januarij.

» De Prins *van Polignac*, ambassadeur van Frankrijk in Engeland, is te Parijs aangekomen. Daar de heer *Canning* eene maand te Brighton gaat doorbrengen, heeft de Prins van Polignac te Parijs kunnen komen om er 14 dagen door te brengen, zonder dat door zijne afwezigheid de zaken eenigzins vertraagd worden." Zoo schrijft het ministeriele avond-blad. Andere dagbladen beweren echter, dat de Prins *van Polignac* niet naar Londen zal terugkeeren, maar door een ander als ambassadeur aldaar zal vervangen worden; en voegen er bij, dat de priester-partij in Frankrijk zijne diensten inroept.

— De bureaux van de kamer der afgevaardigden hebben eindelijk de leden der commissie benoemd, belast met het onderzoek van het ontwerp van wet op de politie der drukpers. Dezelve zijn: 1. bureau, de heer *Dudon*; 2. de heer *de St. Marie*; 3. de heer *Miron de l'Epignoy*; 4. de heer *Gautier*; 5. de heer *Bonnet*; 6. de heer *de Marquille*; 7. de markies *de Moustiers*; 8. de graaf *de la Bourdonnaye*; 9. de ridder *de Berbis*. Wij zullen geene aanmerking maken, zegt een der dagbladen, over de meer of min bekende gevoelens dezer commissarissen. Alleen zullen wij ons bepalen te zeggen, dat, zoo iets de ongerustheid der drukkerijen en van den boekhandel konde vermeerderen, het zeker deze keus zijn zou van den gewezen gezant, die zoo krachtdadig heeft medegewerkt, om de weinige boeken, die uit Frankrijk naar Spanje werden gezonden, aldaar op de verbodslijst te doen plaatsen. De benoeming van een Inquisiteur zou misschien geene grootere verslagenheid onder de boekdrukkers en boekverkoopers verwekt hebben, dan die van den heer *De Moustiers*.

— Een zuidelijk dagblad behelst omtrent de zaken van Portugal een artikel, waarvan wij hier eenige zinsneden mededeelen:

„ Wij meenden en gelooven nog, dat het eenvoudigste en zekerste middel voor de opstandelingen was, snel op Lissabon te trekken, welks vermeestering voldoende zou geweest zijn, om volkomen te zegevieren. Men heeft, en niet geheel en al ten onregte, gezegd, dat geheel Frankrijk, uit een staatkundig oogpunt beschouwd, in Parijs was; met nog veel meer zekerheid kan men zeggen, dat geheel Portugal in Lissabon is? En hoe ligtelijk kan een leger van tien à twaalf duizend man binnen twintig dagen van de Spaansche grenzen naar deze hoofdstad trekken? Hetzelve ware vermogend genoeg, om de geringe hinderpalen, die het gouvernement in den weg kon zetten, te overwinnen, bijzonder uit aanmerking der wanorde in het Portugesche leger en de verstandhouding, welke de opstandelingen met de officieren van dat wapen onderhielden. Wij zouden tevens, dat de markies *van Chaves* ons tot dus verre geene hooge denkbeelden van zijne bekwaamheid had ingeboezemd. Zonder ons eenige kennis in de taktiek aan te matigen, hebben wij, als beter onderrigt dan de redactie van de *Quotidienne*, een Parijsch dagblad, ons van het lagchen niet kunnen weerhouden, toen wij dit dagblad hoog zagen opgeven van de wijsheid van een ontwerp, volgens hetwelk Portugal aan drie verschillende punten zoude worden aangevallen, ten einde, zoodoende, de provincien tot opstand te brengen, even als of dusdanige oproeijingen, gemakkelijker begonnen dan gedempt kunnen worden, immer ergens anders op zouden kunnen uitloopen, dan om eenen altijd verwoestenden burger-oorlog te verwekken; eenen oorlog, die vooral in het tegenwoordige geval nutteloos zoude geweest zijn en altijd tot schande zoude verstrekt hebben, zelfs dan, wanneer dezelve van eenige dienst had kunnen zijn.

„ Men had naar Lissabon moeten snellen en zich van het gouvernement meester behooren te maken, vóór de komst der Engelschen, die toen noch voorwendsel, noch geheime drijfveren hadden, om vijandelijk te werk te gaan. De Koninginne moeder had gemakkelijk alle oude banden tusschen Portugal en Engeland kunnen hernieuwen; want zij wil slechts met hare hovelingen regeeren en het was alleen om te heerschen, dat zij niet heeft opgehouden het zoo zacht en vaderlijk gouvernement van den goeden Koning *Johannes VI*. te kwellen. Het verbond met Engeland kon overigens niet anders dan zeer nuttig wezen, vooral in de hoop, welke men in Portugal nimmer heeft opgegeven, om Brazilie weder aan het moederland te verbinden.

„ Hoezeer men de magt der eerste afdeeling waarschijnlijk te hoog heeft opgegeven, door die, na de inname van Braganza, op dertien à veertien duizend man te stellen, kan men nogtans aannemen, dat de drie afdeelingen, op één punt vereenigd, ten minsten een leger van tien duizend man zouden hebben uitgemaakt; deze magt was meer dan genoeg, om Lissabon te bemagtigen, waar de aanhangelingen van de Koninginne moeder des te vermogender zijn, omdat zij waarschijnlijk nog de eerste posten bekleeden. Men kon daar, bij eenen verhaasten togt, binnen twintig dagen wezen. Immers hebben wij, na het verdrag met de vesting Braganza op den 20. November, niet hooren spreken van eenigen wederstand, van eenige de minste schermutseling, welke de overwinnaars zoude kunnen belet hebben, om voorwaarts te rukken. Zij hadden tusschen den 4. en 5. December te Oporto kunnen zijn en wij zien, dat de generaal *Stubbs* op den 5. schrijft, dat hij de stad zal verdedigen, *zoo de vijand niet met te groote magt komt opdagen*: en de generaals *Montealegre* en *Chaves* gaan op deze uitnoodiging niet derwaarts: dit toch was duidelijk eene uitnoodiging tot tegemoetkoming.

„ Wat rigten zij in deze noordelijke provincien op zestig en tachtig uren afstands van de hoofdstad uit? Zij wachten op de Spanjaarden en de Franschen: ja, vooral op de Franschen; want men kan niet ontveinzen, dat het plan van den veldtogt noch in Spanje, noch in Portugal is gemaakt; dat het wezenlijke doel was, Frankrijk in den strijd te betrekken.

„ Met één woord: in Spanje een klein leger van tien à twaalf duizend man, de drie duizend uitgewekenen daaronder begrepen, op de been te brengen, was gemakkelijk voor de partij, welke alleen het geld en bijna alleen de magt in handen heeft. Dit kleine leger tot een enkel korps zamen te trekken en met verhaaste marschen naar Lissabon te gaan, was niet alleen het eenige middel, om eene eenige krijgstucht te bewaren en hetzelve te beletten, om tot benden van [illegible] te ontaarden, maar daarenboven het ware middel, om zekerlijk te zegepralen, door zich van het gouvernement meester te maken. Alles was op wegen ingerigt, dat het kleine leger zonder tegenstand kon voorttrekken, alles te Lissabon voorbereid om hetzelve te ontvangen, en de zegluiking van het Engelsche ministerie, of althans van eenen minister, scheen ons duidelijk bewezen.

„ Vrede en bondgenootschap te bewaren, was geene moeijelijke zaak geweest, hoedanig de bijzondere gevoelens van den heer *Canning* daaromtrent ook zijn mogen; want het Engelsche gouvernement houdt niet van constitutien, waar de minste schaduw van volksbestuur in gevonden wordt, en de Engelsche aristocratie, welke in de kamer der gemeenten bijna even zoo bij uitsluiting heerscht, als in die der Pairs, is van alle aristocratien der wereld de minst liberale, de hoogmoedigste, de hardste.

„ Indien men den gang, welken wij aan de hand geven, en dien het gezond verstand van zelven aanduidde, had gevolgd, zouden de opstandelingen op den 14. of 15. December binnen Lissabon getrokken zijn. Volgens de berigten van de *Etoile*, zijn zij er nog niet, en men kan nu gedurig verwachten, dat zij er komen zullen; dientwege, is de expeditie mislukt; men moet zulks wijten aan de onbedrevenheid der opperhoofden, of aan de instructien, welke deze moeten hebben ontvangen van de partij, welke voor had en begeert, om Frankrijk in dezen twist te mengen."

— Volgens de jongste berigten uit Griekenland spreekt men er niet dan van eene uitspraak der Europische mogendheden bij de Porte ten behoeve van Griekenland. Men heeft in den loop der maand November eenen koerier uit Marseille van lord *Cochrane* ontvangen, met brieven voor de Grieksche regering en voor den kolonel *Fabvier*. Die koerier is terstond van Sira naar Napoli di Romania vertrokken. Hij verzekerde, dat lord *Cochrane* zich spoedig naar Griekenland zou begeven, en reeds het noodige tot zijne reis in gereedheid bragt.

Ibrahim-pacha doet niets dan eenige strooperijen in Morea. Zijne magt is te klein om iets te ondernemen.

Er hebben zich weder rooverschepen in den Archipel uitgerust. De Grieksche regering heeft daarvan de Fransche, Engelsche en Oostenrijksche scheepsbevelhebbers verwittigd, ten einde dienovereenkomstig maatregelen te kunnen nemen.

In December zou te Egina eene nationale vergadering van Griekenland gehouden worden.

Men verhaalt, in den Archipel, dat er oproer onder het scheepsvolk van de laatste Egiptische expeditie is ontstaan.

AMSTERDAM, den 16. Januarij.

Volgens ontvangene berigten van Egmond aan Zee, was aldaar op heden, des morgens ten vier ure, gestrand een masteloos oorlogschip, volgens gevondene papieren, waarschijnlijk het fregat *de Javaan*. Men was er dadelijk met de reddingboot heen gesneld, ten einde alle mogelijke hulp toe te brengen [illegible]

ARNHEM, den 18. Januarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 17. Jan.	4 El	7 Palm	0 Duim;	gewassen 40 D. gevallen 0 D.
Den 18. dito.	4 El	8 Palm	0 Duim;	gewassen 10 D. gevallen 0 D.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van [illegible] en [illegible] maanden, onze geliefde Tante, JOHANNA [illegible] SEN, Wed. HENDRIK JURIEN WOLTERS.

NYMEGEN, den 13. Januarij 1827.

F. BOERS.
C. E. BOERS.
Geb. [illegible]

---

§ † § BURGEMEESTER en ASSESSOREN van *BORKULO*, zullen, onder nadere goedkeuring van Hun Ed. Groot Achtb. Heeren Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, op Dingsdag den 30. Januarij 1827, des voormiddags ten tien ure, op het Raadhuis te Borkulo, in het openbaar Aanbesteden: eene FRANSCHE SCHOOL, waarvan het Bestek en de Voorwaarden dagelijks te zien zijn ten huize van voornoemden Burgemeester.

F. W. LAMBERGH.

§ § § De Notaris Mr. G. VAN ECK, residerende te *Arnhem*, is voornemens om op Woensdag den [illegible] Januarij 1827 bij inzaat, en veertien dagen daarna, zijnde Woensdag den 7. Februarij, telkens des avonds ten zes ure, aan het huis van Mejufvrouw de Weduwe PEPPENHAUSER, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek te verkopen:

Een stuk BOUWLAND, groot vier en zestig Roeden, [illegible] Ellen, gelegen in het Schependom *Arnhem*, tusschen de Amsterdamsche en Ziependaalsche Wegen, belend de Hoogwelgeboren Heer BARON VAN HEECKEREN VAN ENGHUIZEN.

Ter inzien der Conditien van Verkoop is informatie te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris, in de *Bakkerstraat* te *Arnhem*.

VERKOOPING VAN EEN GROOTEN UITERWAARD EN BOUWLAND.

Men is van meening, publiek te verkoopen:

1. Een UITERWAARD, [illegible] genaamd, groot [illegible], gelegen langs den Rijn, tegen over de Stad *Rhenen*, onder het Kerspel *Kesteren*, in *Neder-Betuwe*, Provincie *Gelderland*. En

2. Ongeveer drie Bunders BOUWLAND, gelegen te *Meerten*, onder *Lienden*, Provincie voormeld.

De inzet zal plaats hebben op Woensdag den veertienden Februarij 1827, en de toeslag op Woensdag den zevenden Maart daaraanvolgende, beide des voormiddags om elf uren, te *Tiel*, in het [illegible] *Koffijhuis*.

Deze Verkooping zal geschieden ten overstaan van [illegible], alwaar de Informatien zijn te bekomen bij den Notaris [illegible] JACOBUS VAN EVERDINGEN, te *Tiel*.

§ § § R. F. BRI[illegible], van *Amsterdam*, Nieuwendijk No. 32, [illegible] Magazijn van den heer *Sinkel* [illegible], een fraai assortiment van MODE-GOEDEREN uitgepakt in [illegible] *van Brunswijk*, te *Arnhem*.

ZUTPHEN.

NB. De Gezigtkundige Glazen- en Brillen-slijper [illegible] MORIZ, berigt het geëerde Publiek, dat hij [illegible] te spreken en te ontbieden is bij den Postmeester *H. M.* [illegible], tot den 25. dezer; recommandeert zich tot het leveren van BRILLEN voor een ieders gezigt, ten einde hetzelve [illegible] tot de hoogsten ouderdom te bewaren.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.